

akcidentalne forme bez ideje; a da i supstancijalne forme također mogu nastati bez ideje, nijednim se ispravnim silogizmom to ne će zaključiti.

Neka bude, neka se zaključi: Aristotel niječe da postoje ideje akcidentalnih formi. Platon na istom mjestu priznaje da postoje forme akcidenata; naime i lijepo koje smo naveli u zaključku je akcident, i velikost, i malenost koje ondje navodi za primjere; a drugdje jednako, slično, dobro, pravedno i mnogo toga istog roda, – što su sve akcidenti. Ako Aristotel kaže: to su prirodne stvari i akcidenti ponašanja, a kuća i prsten su artefakti i nastaju bez ideja, tvrdim da i ono doista, po njegovoj predaji, nastaje bez ideja. Naime, u 5. knjizi *O biću*, 7. poglavlju utvrdio je trostruke tvorce: »Sva uistinu činjenja su ili od umijeća, ili od moći, ili od *dijanoje*.« Nadalje objašnjava: »Od umijeća su <one stvari> čija forma je u duši«; zatim zaključujući: [328] »stoga se događa da na neki način zdravlje nastaje od zdravlja i kuća od kuće, ona koja je bez materije, a ova koja ima materiju. Medicina i umijeće građevnja je forma zdravlja i kuće. Nazivam supstancijom bez materije *ono što bijaše biti*.«

Nije li to zdravlje, ta kuća koja je bez materije, neka ideja u duši umješnika, a po sudjelovanju u njoj ili oponašanju ili sličnosti nastaju materijalni kuća i zdravlje. A kao što ova biva od one, tako i prirodne stvari i forme nastaju u materiji, po stupnjevima: od naravi, od duše, od uma tvorca ne silazeći pomoću različitih oruđa drugačije, nego što kuća silazi od uma umješnika u zidove i ostalu materiju pomoću različitih alata.

No bilo bi vrijedno nešto izložiti o idejama da nam time koristi protiv Aristotelovih pobijanja. Prije Aristotela bio je zajednički nauk Platona, pitagorovaca, Pitagore, Orfeja, Egipćana i Kaldejaca ovo: da postoji jedan vrhovni bog. Njega su nazivali